

Когута О.С., студент 5 курсу
навчально-наукового інституту
права та психології Національної
академії внутрішніх справ
Науковий керівник: доцент
кафедри господарсько-правових
дисциплін навчально-наукового
інституту права та психології

Національної академії внутрішніх справ, кандидат економічних наук, доцент **Котирло О.О.**

ЗАХИСТ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ БЮДЖЕТНОЇ СФЕРИ

Складний стан в економіці, а також дефіцит державних ресурсів зумовив функціонування бюджетних установ в Україні за принципом обмеженості бюджетного фінансування. У результаті недоотримання фінансових ресурсів, що виділяються державою, недосконалістю нормативно-правового забезпечення та механізмів залучення і використання бюджетних коштів, а також наявності порушень бюджетного законодавства, бюджетні установи не отримують достатньо коштів для необхідного функціонування. Внаслідок цього, крім самої якості функціонування організацій, діяльність яких фінансується з державного бюджету, виникає вагома проблема організації своєчасної та повної оплати праці працівників бюджетної сфери.

У зв'язку з цим працівники бюджетної сфери потребують додаткового захисту своїх прав, ефективного механізму реалізації цього захисту та гарантій з боку держави. Дані положення відображені у низці нормативно-правових актів загального та спеціального характеру.

У ч. 7 ст. 43 Конституції України визначено, що право на своєчасне одержання винагороди за працю захищається законом [1]. ЗУ «Про оплату праці», а саме ст. 4 визначає, для установ і організацій, що фінансуються з бюджету, - це кошти, які виділяються з відповідних бюджетів, а також частина доходу, одержаного внаслідок господарської діяльності та з інших джерел, ст. 21 цього закону також вказує на те, що працівник має право на оплату своєї праці відповідно до актів законодавства і колективного договору на підставі укладеного трудового договору [5].

У ст. 116 Бюджетного кодексу України міститься перелік порушень бюджетного законодавства, серед якого слід виділити окремі, а саме ті, що найбільш гостро впливають на порушення прав працівників бюджетної сфери. Ними є наступні: порушення встановлених термінів подання бюджетних запитів або їх неподання; планування надходжень або витрат державного бюджету (місцевого бюджету), не віднесених до таких БКУ чи законом про Державний бюджет України; порушення встановленого порядку або термінів подання проекту закону про Державний бюджет України (проекту рішення про місцевий бюджет) на розгляд Верховної Ради України (Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевої ради); порушення встановленого порядку або термінів розгляду проекту та прийняття закону про Державний бюджет України (рішення про місцевий бюджет); нецільове використання бюджетних коштів. Також ст. 121 передбачено, що посадові особи, з вини яких допущено порушення бюджетного законодавства, несуть цивільну, дисциплінарну, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно з законом.

Кримінальним кодексом України та Кодексом України про адміністративні правопорушення передбачені санкції за порушення

бюджетного законодавства. Ст. ст. 210 та 211 ККУ передбачає відповідальність за нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджет без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням, а також видання нормативно-правових актів, що зменшують надходження бюджету або збільшують витрати бюджету всупереч закону [3].

Ст. 164-12 КУпАП в свою чергу передбачає відповідальність за включення недостовірних даних до бюджетних запитів, що призвело до затвердження необґрунтованих бюджетних призначень або необґрунтованих бюджетних асигнувань; порушення вимог Бюджетного кодексу України при здійсненні попередньої оплати за товари, роботи та послуги за рахунок бюджетних коштів, а також порушення порядку і термінів здійснення такої оплати; здійснення платежів за рахунок бюджетних коштів без реєстрації бюджетних зобов'язань, за відсутності підтвердних документів чи при включенні до платіжних документів недостовірної інформації [4].

З огляду на зазначене, можна зробити висновок, що внаслідок багатьох факторів серед яких насамперед необхідно виділити недостатнє фінансування та наявність правопорушень у бюджетній сфері прямим чи опосередкованим чином зачіпаються права та інтереси працівників даної сфери. Слід сказати, що незважаючи на наявність таких правопорушень, законодавством передбачений механізм забезпечення прав працівників бюджетної сфери та притягнення до відповідальності посадових осіб, що можуть понести цивільну, дисциплінарну, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно з законом.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996 №254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-УІ // Відомості Верховної Ради України (ВВР) , 2010, № 50-51, ст.572.
3. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-Ш // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст.131.
4. Кодекс України про Адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-Х // Відомості Верховної Ради України (ВВР) 1984, додаток до № 51, ст.1122.
5. Закон України «Про оплату праці» від 30.08.2002 № 1298 // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, №17, ст.121.